

УДК 658

П.Д. Дудкін, к. е. н., доц., З.М. Сіра

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІНСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

P.D. Dudkin, Ph.D., Assoc. Prof., Z.M. Sira

ROLE OF INFORMATION TECHNOLOGY IN MANAGEMENT ACTIVITIES OF ENTERPRISES IN CURRENT CONDITIONS

Інформація виступає основою процесу управління. За допомогою інформації реалізується зв'язок між суб'єктом і об'єктом або між керуючою і керованою частинами системи управління. Управління має справу з величезними масштабами інформації, обсяг якої при зростанні обсягів виробництва продукції безперервно збільшується. Забезпечення реалізації процесу управління неможливе без відповідної інформаційної підтримки, створення ефективної інформаційно-аналітичної системи, яка здатна своєчасно забезпечити менеджмент актуальними, достовірними даними. Поява та активний розвиток інформаційного менеджменту в компаніях став практикою сучасного бізнесу. Враховуючи важливість інформаційної підтримки управлінських рішень довгий час серед найголовніших завдань інформаційного менеджменту визначалося забезпечення чіткої регламентації якості та часу надходження інформації до менеджерів і фахівців в межах підприємства; забезпечення безпеки інформації, селекція та управління інформаційними потоками для посилення конкурентної переваги підприємства [3].

Успішною бізнес-практикою доведено, що для забезпечення розвитку компанії цей перелік завдань не є вичерпаним. Сьогодні компаніям не достатньо вміти збирати, обробляти, використовувати, зберігати бізнес-інформацію та підтримувати в актуальному стані бази даних. Необхідно мати певну політику відносно управління інформацією та інформаційного середовища, у якому перебуває компанія, для забезпечення результативного якісного покращення її діяльності. Тому основними завданнями інформаційної підтримки управління розвитком слід визнати: формування, обробку, використання, зберігання та підтримку в актуальному режимі інформації та знань; забезпечення менеджменту нормативно-правовою, довідково-аналітичною, методичною, прогнозною та поточною інформацією, а також комплексом програмних засобів, необхідних для їх аналізу при формуванні управлінських рішень [2].

Інформаційні технології, які керують інформаційним простором підприємства, представляють собою систему, що складається зі спеціально навчених і підготовлених людей і техніко-технологічної бази. Використання інформаційних технологій покликане нівелювати організаційну складність підприємства. Сьогодні мова йде про те, щоб ускладнені горизонтальні та вертикальні моделі взаємозв'язків (структури яких у свою чергу постійно міняються) удосконалювалися за допомогою нової комунікаційної технології [1].

На практиці інформаційні технології охоплюють систему руху і перетворення інформації, включаючи класифікаційні переліки всіх даних, методи їх об'єктивного вираження, кодування, зберігання та передачі. З погляду теорії інформації, інформація, яка оброблюється в системі управління, є предметом управлінської праці. У цьому зв'язку особливого значення набуває інший зміст інформаційних технологій як напряму управлінської діяльності. І хоча його дослідженню приділяється багато уваги, стосовно його складу ще не існує спільної думки. Мета інформаційних технологій будь-якого підприємства полягає у тому, щоб на базі зібраних вихідних даних одержати об-

роблену, агреговану інформацію, яка повинна бути основою для прийняття управлінських рішень. Досягнення цієї мети полягає у вирішенні ряду конкретних завдань, таких як збір первинної інформації, її зберігання, розподіл між структурними підрозділами та працівниками, підготовка до оброблення, обробка, надання органу управління у переробленому виді, аналіз, забезпечення прямих і зворотних зв'язків у її циркуляції тощо [1].

Сьогодні ефективність суспільних процесів, у яких беруть участь сировина, енергія, машини, визначається не стільки кількістю виробленої продукції, скільки корисністю інформації, яка була задіяна у цих процесах. Її дія виявляється у зниженні кількості матеріальних елементів використання у виробничих процесах (сировини, машин, енергії тощо) і підвищенні споживчої вартості продукції, що виробляється. При цьому підвищується наукоємність виробничих процесів, а продуктивність праці визначається обсягом уречевленої інформації і здатністю брати участь у виробництві нової інформації, нових знань. У результаті різкого зниження матеріалоємності та енергоємності виробництва економіка набуває прозорості, єдності та неподільності [3].

У зв'язку з ростом значення інформаційних технологій у забезпеченні успіху фірми подібна політика неприйнятна. Загальнофірмовий менеджмент повинний шукати шляхи усунення або компенсації слабких місць у своїй роботі. Зміни вимог до груп інтересів у сфері інформаційних технологій обумовлені динамікою розвитку підприємств і зовнішнього середовища. Основні аспекти цього розвитку і їхній вплив на роль інформаційних технологій у керуванні підприємством полягають у децентралізації та рості інформаційних потреб, від обробки даних через інформаційні системи до керування знаннями.

Потреба в інформації різних суб'єктів і управлінських ланок неоднакова та визначається, насамперед, тими завданнями, які вирішує у процесі управління той або інший суб'єкт, керівник, інший працівник управлінського апарата. Вона також залежить від наступних факторів: від масштабу та важливості прийнятих рішень (чим масштабніше та важливіше рішення, тим більша за обсягом та різноманітніша за змістом інформація необхідна для його підготовки та прийняття); від кількості та характеру керованих, регульованих параметрів; від кількості варіантів можливого стану та поведження керованого об'єкту; від величини та розмаїтості внутрішніх і зовнішніх впливів на керовану систему; від кількості і якості показників, що характеризують результати функціонування даної системи [2].

Література

1. Живко М.О. Застосування технічних засобів для отримання оперативнорозшукової інформації [Текст] // М.О. Живко / Проблеми застосування інформаційних технологій, спеціальних технічних засобів у діяльності ОВС, навчальному процесі, взаємодії з іншими службами Матеріали НПС 7 грудня 2007 р. – Львів: ЛьвДУВС. – 2007. – С. 78-79.
2. Живко М.О. Економіко-правові аспекти захисту інформації в комп'ютерних системах [Текст] // М.О. Живко, Х.З. Босак / Управління розвитком: збір. наук. робіт. – 2008. – №6. – С. 65-67.
3. Ортинський В.Л. Проблеми інформаційної безпеки на підприємстві [Текст] // Ортинський В.Л., Керницький І.С., Сенік В.В. Проблеми застосування інформаційних технологій, спеціальних технічних засобів у діяльності ОВС, навчальному процесі, взаємодії з іншими службами: Матеріали НПС 7 грудня 2007 року. – Львів: ЛьвДУВС. – 2007. – С. 3-8.